

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tiende Afdeling)

2. marts 2017*

»Præjudiciel forelæggelse — retligt samarbejde på det civil- og handelsretlige område — forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter — forordning (EF) nr. 1393/2007 — artikel 8, 14 og 19 — postforkyndelse af en stævning — manglende oversættelse af stævningen — bilag II — formular — ikke indeholdt — konsekvenser — forkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis — manglende returnering af modtagelsesbeviset — stævningen modtaget af tredjemand — betingelser for procedurans gyldighed«

I sag C-354/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunal da Relação de Évora (appeldomstolen i Évora, Portugal) ved afgørelse af 11. juni 2015, indgået til Domstolen den 13. juli 2015, i sagen:

Andrew Marcus Henderson

mod

Novo Banco SA,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Berger, og dommerne E. Levits og F. Biltgen (refererende dommer),

generaladvokat: M. Bobek

justitssekretær: fuldmægtig V. Giacobbo-Peyronnel,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. juli 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes, M. Figueiredo og R. Chambel Margarido, som befuldmægtigede
- den spanske regering ved M.J. García-Valdecasas Dorrego, som befuldmægtiget
- den nederlandske regering ved M. Bulterman og B. Koopman, som befuldmægtigede

* Processprog: portugisisk.

— Europa-Kommissionen ved M. Wilderspin, P. Guerra e Andrade og M.M. Farrajota, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. september 2016,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 (EUT 2007, L 324, s. 79).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en tvist mellem Andrew Marcus Henderson og Novo Banco SA vedrørende en sag anlagt af sidstnævnte som følge af Andrew Marcus Hendersons misligholdelse af to aftaler om erhvervslejemål indgået mellem parterne.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 1393/2007

- 3 Med henblik på, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, har forordning nr. 1393/2007 i overensstemmelse med anden betragtning hertil til formål at sikre en effektiv og hurtig afvikling af retslige procedurer ved at fastsætte et princip om direkte fremsendelse af retslige og udenretslige dokumenter.
- 4 Forordningen finder ifølge dens artikel 1, stk. 1, anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér.
- 5 I henhold til forordningens artikel 1, stk. 2, finder den ikke anvendelse, når adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, ikke er kendt.
- 6 Forordningens artikel 1, stk. 3, præciserer, at »[i] denne forordning forstås ved »medlemsstat« alle medlemsstater med undtagelse af Danmark«.
- 7 Kapitel II i forordning nr. 1393/2007 indeholder bestemmelser om forskellige former for fremsendelse og forkyndelse af retslige dokumenter. Det er inddelt i to afdelinger.
- 8 Kapitlets første afdeling vedrører fremsendelse mellem de instanser, som medlemsstaterne har udpeget, der benævnes »fremsendende instanser« og »modtagende instanser«, og som er kompetente til henholdsvis at fremsende dokumenter til forkyndelse i en anden medlemsstat og modtage sådanne dokumenter fra en anden medlemsstat.

- 9 I denne afdeling findes bl.a. forordningens artikel 8 med overskriften »Mulighed for at nægte at modtage dokumentet«, som har følgende ordlyd:

»1. Den modtagende instans underretter under anvendelse af formularen i bilag II adressaten om, at han kan nægte at modtage det dokument, der skal forkyndes, i forbindelse med forkyndelsen eller ved at returnere dokumentet til den modtagende instans senest en uge efter, hvis det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et af følgende sprog:

- a) et sprog, som adressaten forstår, eller
- b) modtagerstatens officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted.

2. Har den modtagende instans fået oplyst, at adressaten nægter at modtage dokumentet, jf. stk. 1, underretter den straks den fremsendende instans herom under anvendelse af den i artikel 10 omhandlede formular og returnerer anmodningen og de dokumenter, der ønskes oversat, til den fremsendende instans.

3. Har adressaten nægtet at modtage dokumentet, jf. stk. 1, kan forkyndelsen af dokumentet afhjælpes ved, at dokumentet forkyndes for adressaten i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning ledsaget af en oversættelse til et af de i stk. 1 omhandlede sprog. I så fald er datoen for dokumentets forkyndelse den dato, på hvilken dokumentet ledsaget af oversættelsen forkyndes i overensstemmelse med modtagerstatens lovgivning. Hvis et dokument i henhold til en medlemsstats lovgivning skal forkyndes inden for en bestemt frist, er den dato, der gælder i forhold til rekvirenten, dog den, på hvilken det oprindelige dokument blev forkyndt, jf. artikel 9, stk. 2.

4. Stk. 1, 2 og 3 finder også anvendelse på de fremsendelses- og forkyndelsesmåder for retslige dokumenter, der er omhandlet i afdeling 2.

5. Ved anvendelsen af stk. 1 underretter de diplomatiske eller konsulære repræsentanter, hvis forkyndelsen foretages efter artikel 13, eller myndigheden eller personen, hvis forkyndelsen foretages efter artikel 14, adressaten om, at han kan nægte at modtage dokumentet, og at ethvert dokument, der nægtes modtaget, skal sendes til de pågældende repræsentanter eller til den pågældende myndighed eller person.«

- 10 Afdeling 2 i kapitel II i forordning nr. 1393/2007 omfatter »[a]ndre former for fremsendelse og forkyndelse af retslige dokumenter«, nemlig fremsendelse ad konsulær eller diplomatisk vej (artikel 12), forkyndelse ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter (artikel 13), postforkyndelse (artikel 14) og direkte forkyndelse (artikel 15).

- 11 Med hensyn til postforkyndelse bestemmer forordningens artikel 14 følgende:

»Hver medlemsstat har adgang til at lade retslige dokumenter forkynde for personer, der er bosat i en anden medlemsstat, direkte med posten ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende.«

12 Forordningens artikel 19 med overskriften »Sagsøgte, der ikke giver møde« har følgende ordlyd:

»1. Når en stævning eller et tilsvarende dokument har skullet sendes til en anden medlemsstat med henblik på forkyndelse efter denne forordning, og sagsøgte ikke er mødt, må dommeren ikke afgøre sagen, før det er fastslået:

- a) at dokumentet er forkyndt ved anvendelse af en af de fremgangsmåder, der har hjemmel i modtagerstatens lovgivning for forkyndelse af dokumenter i indenlandske sager for personer, som opholder sig på dens territorium, eller
- b) at dokumentet faktisk er afleveret til sagsøgte eller på hans bopæl i overensstemmelse med en anden fremgangsmåde, som har hjemmel i denne forordning

og at forkyndelsen eller afleveringen i hvert af disse tilfælde har fundet sted i så god tid, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen.

2. Hver medlemsstat kan i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, meddele, at dommeren uanset stk. 1 kan afgøre sagen, selv om der ikke er modtaget nogen attest som bevis for forkyndelse eller aflevering, såfremt følgende betingelser alle er opfyldt:

- a) Dokumentet er fremsendt på en af de måder, der har hjemmel i denne forordning.
- b) Et tidsrum, som dommeren anser for tilstrækkeligt i den enkelte sag, dog mindst seks måneder, er forløbet siden datoen for dokumentets fremsendelse.
- c) Ingen attest har kunnet opnås til trods for, at ethvert rimeligt forsøg er gjort for at opnå den gennem de kompetente myndigheder eller organer i modtagerstaten.

3. Uanset stk. 1 og 2 kan dommeren i påtrængende tilfælde træffe bestemmelse om en hvilken som helst foreløbig eller sikrende foranstaltning.

4. Når en stævning eller et tilsvarende dokument har skullet sendes til en anden medlemsstat med henblik på forkyndelse efter denne forordning, og der er afsagt dom over en sagsøgt, som ikke er mødt, har dommeren mulighed for i forhold til sagsøgte at tilsidesætte virkningerne af, at fristen for appel er udløbet, såfremt:

- a) sagsøgte uden egen skyld ikke har fået kendskab til dokumentet i så god tid, at han kunne varetage sine interesser under sagen, eller uden egen skyld ikke har fået kendskab til dommen i så god tid, at han kunne appellere den, og
- b) sagsøgtes indsigelser ikke forekommer helt grundløse.

Anmodning om adgang til appel skal fremsættes inden en rimelig tid efter, at sagsøgte har fået kendskab til dommen.

Hver medlemsstat kan i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, meddele, at anmodningen ikke vil blive imødekommet, hvis den fremsættes efter udløbet af en frist, som angives i meddelelsen, men som ikke kan være kortere end et år efter afsigelsen af dommen.

[...]«

- 13 Den Portugisiske Republik har i overensstemmelse med artikel 23 i forordning nr. 1393/2007 indgivet følgende meddelelse:

»Artikel 9 – Forkyndelsesdato

Efter portugisisk ret skal dokumenter – medmindre andet er fastsat – forkyndes inden for en frist på fem dage, jf. artikel 166 i den portugisiske retsplejelov.

[...]

Artikel 19 – Sagsøgte, der ikke giver møde

Portugal vil ikke gøre brug af den mulighed, der er fastsat i artikel 19, stk. 2, og retterne i Portugal kan derfor ikke benytte sig heraf.

Fristen for at indgive anmodning om appel med henblik på tilsidesættelse af virkningerne af, at fristen er udløbet, er et år efter afsigelsen af den retsafgørelse, der anfægtes (jf. artikel 19, stk. 4).«

Forordning (EF) nr. 44/2001

- 14 Artikel 26, stk. 2 og 3, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1) bestemmer:

»2. Retten udsætter sagen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.

3. Artikel 19 i Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager [(EFT 2000, L 160, s. 37)] anvendes i stedet for stk. 2, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes fra én medlemsstat til en anden i medfør af nævnte forordning.«

- 15 Forordningens artikel 34, nr. 2), bestemmer, at en retsafgørelse ikke kan anerkendes i en anden medlemsstat, såfremt »det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for den udeblevne sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre sagsøgte har undladt at tage skridt til at anfægte retsafgørelsen, selv om han havde mulighed for at gøre det«.

Forordning (EF) nr. 805/2004

- 16 Artikel 14, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 21. april 2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument for ubestridte krav (EUT 2004, L 143, s. 15), som har overskriften »Forkyndelse uden bevis for modtagelse fra debtors side«, bestemmer:

»Det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument og en indkaldelse til et retsmøde kan også være blevet forkyndt for debitor på en af følgende måder:

- a) personlig forkyndelse på debtors personlige adresse for personer, der har adresse på samme bopæl som debitor, eller som af debitor er ansat til at arbejde dér

[...]«

Portugisisk ret

- 17 I henhold til artikel 188, stk. 1, litra e), i Código de Processo Civil (retsplejeloven) er en forkyndelse ikke gyldig, såfremt det er godtgjort, at adressaten for den personlige forkyndelse ikke har fået kendskab til det dokument, der skulle forkyndes, af grunde, der ikke kan tilregnes den pågældende, med andre ord såfremt den berørte har tilbagevist den formodning, der er fastsat i samme lovs artikel 230.
- 18 I henhold til retsplejelovens artikel 189 kan den manglende gyldighed af forkyndelsen imidlertid afhjælpes, såfremt sagsøgte deltager i retsforhandlingerne uden at gøre indsigelse mod denne mangel.
- 19 Det fremgår af lovens artikel 191, stk. 1, at en forkyndelse – med forbehold af lovens artikel 188 – er ugyldig, såfremt de formaliteter, der er fastsat i loven, ikke er opfyldt.
- 20 I henhold til lovens artikel 191, stk. 2, skal denne ugyldighed gøres gældende inden for den frist, der er fastsat i forkyndelsesskrivelsen, med henblik på at anfægte sagsøgerens påstande i det indledende processkrift eller, såfremt der ikke er fastsat en sådan frist, i forbindelse med det første retsmøde i sagen.
- 21 I hovedsagen er det ubestridt, at denne frist var på 20 dage, dvs. en frist på 10 dage, som på området for foreløbige forholdsregler forøges med 10 dages afstandsfrist, fra den dato, hvor forkyndelsen af det indledende processkrift anses for at være sket.
- 22 I medfør af lovens artikel 191, stk. 4, tages indsigelsen om ugyldighed kun i betragtning, såfremt den omhandlede mangel kan være til skade for forsvaret for forkyndelsens adressat.
- 23 Retsplejelovens artikel 228 med overskriften »Personlig postforkyndelse« bestemmer følgende:
- »1. Personlig postforkyndelse foretages ved fremsendelse af et anbefalet brev med modtagelsesbevis, som følger en officielt godkendt model, adresseret til forkyndelsens adressat på dennes bopæl eller arbejdssted; forkyndelsen indeholder alle de forhold, der er nævnt i den foregående artikel, samt en meddelelse til tredjemand, der modtager forkyndelsen, hvori tredjemand oplyses om muligheden for at ifalde ansvar på betingelser, der svarer til betingelserne for at ifalde ansvar i tilfælde af ond tro, såfremt vedkommende ikke afleverer brevet til adressaten snarest muligt.
2. Brevet kan efter underskrivelsen af modtagelsesbeviset afleveres til adressaten eller til enhver anden person, der befinder sig på den pågældendes bopæl eller arbejdssted, og som erklærer sig i stand til hurtigt at kunne aflevere brevet til adressaten.
3. Inden modtagelsesbeviset underskrives, skal postmedarbejderen kontrollere identiteten på forkyndelsens adressat eller den tredjemand, som brevet afleveres til, og notere sig oplysningerne på det identitetskort eller andet officielle dokument, som gør identifikationen mulig.«
- 24 I henhold til lovens artikel 230, stk. 1, anses postforkyndelser ved fremsendelse af et anbefalet brev med modtagelsesbevis for at være foretaget på datoen for underskrivelsen af modtagelsesbeviset. Forsendelsen indeholdende det dokument, der skal forkyndes, anses således for at være afleveret til den tilsagte person, selv når modtagelsesbeviset er underskrevet af en tredjemand, eftersom forsendelsen anses for at være afleveret til adressaten på den dato, der fremgår af modtagelsesbeviset, medmindre adressaten beviser andet.
- 25 Det fremgår af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at dokumentets adressat således skal godtgøre, at forkyndelsen ikke er blevet afleveret til den pågældende, eller at den er blevet afleveret på en senere dato end den formodede dato af grunde, som ikke kan tilregnes den pågældende.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 26 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at Banco Espírito Santo SA, nu Novo Banco, som er en bank med hjemsted i Portugal, og Andrew Marcus Henderson, som er bosiddende i Irland, i 2008 indgik to lejeaftaler vedrørende to forretningslokaler i en ejendom beliggende i Portimão (Portugal), som ejes af nævnte bank.
- 27 De udlejede lokaler blev overgivet til Andrew Marcus Henderson, som tog dem i besiddelse på datoen for undertegnelsen af nævnte aftaler.
- 28 Da Andrew Marcus Henderson misligholdt lejebetalingen for lejemålene i løbet af 2012 og ikke betalte efterfølgende forfaldne beløb, pålagde Novo Banco ham den 28. februar 2014 at betale de forfaldne beløb, idet de omhandlede aftaler ellers ville blive ophævet.
- 29 Ved anbefalet brev af 4. april 2014 meddelte Novo Banco Andrew Marcus Henderson, at aftalerne indgået mellem parterne var blevet ophævet.
- 30 På denne dato var det ubetalte beløb på 20 437,03 EUR, men Andrew Marcus Henderson nægtede at tilbagegive de pågældende lokaler til deres ejer.
- 31 Novo Banco indbragte sagen for Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro, Portugal) og indgav begæring om foreløbige retsmidler i form af retslig tilbagegivelse af de udlejede lokaler.
- 32 Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro) forkyndte dette indledende processkrift for Andrew Marcus Henderson ved anbefalet brev med modtagelsesbevis på sidstnævntes adresse i Irland.
- 33 Da modtagelsesbeviset ikke blev returneret, anmodede Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro) det portugisiske postvæsen om oplysninger. Det portugisiske postvæsen oplyste, at det omhandlede brev ifølge den irske postvirksomheds oplysningsregister var blevet afleveret til adressaten den 22. juli 2014.
- 34 Efter at have konstateret, at Andrew Marcus Henderson ikke havde reageret ved at give møde og anfægte genstanden for det indledende processkrift, afsagde Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro) en dom, hvorved den tog Novo Bancos begæring til følge.
- 35 Den 7. oktober 2014 iværksatte Andrew Marcus Henderson appel til prøvelse af denne dom ved den forelæggende ret, Tribunal da Relação de Évora (appeldomstolen i Évora, Portugal), og nedlagde herved påstand om, at forkyndelsen af det indledende processkrift var ugyldig.
- 36 For det første indgik modtagelsesbeviset for det anbefalede brev ikke i sagens akter, hvilket udgør en tilsidesættelse af et formkrav, der er fastsat i portugisisk lovgivning. Andrew Marcus Henderson havde desuden ikke personligt modtaget forkyndelsen af det indledende processkrift for Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro) og vidste ikke, hvem der havde modtaget forkyndelsesbrevet, således at han ikke havde kendskab til, at der var indledt en sag mod ham. For det andet havde han ikke modtaget standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007. Han var derfor ikke blevet underrettet om sin ret til at nægte at modtage forkyndelsen af et dokument, der alene var affattet på portugisisk, selv om det i det foreliggende tilfælde var påkrævet med en oversættelse til engelsk eller gælisk. I overensstemmelse med retspraksis fra Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol, Portugal) medfører en sådan mangel, at forkyndelsen er ugyldig. Ifølge Andrew Marcus Henderson udgør hver af disse mangler ikke kun en tilsidesættelse af et væsentligt formkrav, men også en tilsidesættelse af hans ret til forsvar. Alene en ny forskriftsmæssig forkyndelse ville have kunnet afhjælpe disse mangler.

- 37 Ved dom af 29. januar 2015 forkastede den forelæggende ret samtlige disse argumenter og stadfæstede herved dommen afsagt i første instans.
- 38 Den 13. februar 2015 iværksatte Andrew Marcus Henderson revisionsanke af nævnte dom og gjorde herved gældende, at den er i strid med EU-retten, og navnlig med kravene i forordning nr. 1393/2007.
- 39 Den forelæggende ret er dels af den opfattelse, at modtagelsesbeviset, som i det foreliggende tilfælde ikke var blevet returneret, tilsigter at bevise, at et retsligt dokument er blevet forkyndt for dets adressat, samt at udgøre et sikkert bevis for datoen for forkyndelsen. Dels har den forelæggende ret konstateret, at det anbefalede brev, som var adresseret til Andrew Marcus Henderson, ikke var ledsaget af standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007, således at sagsøgte ikke var blevet underrettet om sin ret til at nægte at modtage det dokument, som blev forkyndt for ham.
- 40 I denne henseende ønsker den forelæggende ret for det første oplyst, om det dokument, som i det foreliggende tilfælde er blevet fremlagt af postvæsenet i den medlemsstat, hvor forkyndelsens adressat er bosat, kan afhjælpe det manglende modtagelsesbevis, eftersom det er forsynet med en underskrift af den person, som har taget imod det anbefalede brev, og med datoen for denne modtagelse.
- 41 Den forelæggende ret har for det andet rejst tvivl om foreneligheden med forordning nr. 1393/2007 af en bestemmelse i national ret, hvorefter postforkyndelse anses for at være gyldigt foretaget, såfremt modtagelsesbeviset er underskrevet og dateret, også selv om dette er sket ved tredjemand, eftersom det formodes, at denne tredjemand faktisk har afleveret brevet til adressaten på den dato, der fremgår af modtagelsesbeviset – i det foreliggende tilfælde den 22. juli 2014 – medmindre dokumentets adressat beviser andet.
- 42 Den forelæggende ret ønsker for det tredje oplyst, om en national lovgivning, som bestemmer, at den manglende opfyldelse af et væsentligt formkrav, såsom den manglende standardformular omhandlet i bilag II til forordning nr. 1393/2007, skal medføre, at forkyndelsen er ugyldig, idet denne ugyldighed dog kun kan erklæres, såfremt ugyldighedsindsigelsen rejses inden for den frist, der er fastsat i nævnte lovgivning – i det foreliggende tilfælde 20 dage fra den dato, hvor forkyndelsen anses for at have fundet sted – opfylder kravene i forordning nr. 1393/2007.
- 43 På denne baggrund har Tribunal da Relação de Évora (appeldomstolen i Évora) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Kan en portugisisk domstol, for hvilken der verserer en civil retssag mod en statsborger bosat i en anden EU-medlemsstat, og som med henblik på retssagen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis har tilsagt den pågældende statsborger, uden at modtagelsesbeviset er blevet returneret – på baggrund af den nævnte forordning [nr. 1393/2007] og de principper, der ligger til grund herfor – på grundlag af de dokumenter, som postvæsenet i opholdslandet for brevets adressat har tilvejebragt, som bekræfter, at det anbefalede brev med modtagelsesbevis er blevet leveret til adressaten, betragte forkyndelsen som værende foretaget?
- 2) Er anvendelsen af artikel 230 i den portugisiske civilretsplejelov i det tilfælde, der er nævnt i det første spørgsmål, i strid med [forordning nr. 1393/2007] og de principper, der ligger til grund herfor?
- 3) Er anvendelsen af artikel 191, stk. 2, i den portugisiske civilretsplejelov i nærværende sag i strid med [forordning nr. 1393/2007] og de principper, der ligger til grund herfor?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 44 Indledningsvis bemærkes, at den forelæggende ret har fastslået, at det anbefalede brev, der med henblik på forkyndelsen af det indledende processkrift for Tribunal de Comarca de Faro (retten i første instans i Faro) var adresseret til Andrew Marcus Hendersons bopæl i Irland, ikke var ledsaget af den standardformular, der er indeholdt i bilag II til forordning nr. 1393/2007.
- 45 For det første vedrører det tredje spørgsmål de konsekvenser, som en ret, for hvilken der er indbragt en sag i afsenderstaten, skal drage af en sådan mangel.
- 46 Såfremt besvarelsen af dette spørgsmål måtte være, at en sådan mangel indebærer, at forkyndelsesproceduren er ugyldig, således som det i henhold til portugisisk lovgivning i princippet er fastsat i denne henseende, ville det for det andet være ufornuddet for Domstolen at tage stilling til de to første præjudicielle spørgsmål, som vedrører særlige proceduremæssige aspekter i forbindelse med postforkyndelse.
- 47 På denne baggrund skal det tredje præjudicielle spørgsmål behandles først.

Om det tredje spørgsmål

- 48 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter undladelsen af at fremsende standardformularen i bilag II til denne forordning i et tilfælde, hvor et retsligt dokument, som er forkyndt for en sagsøgt, der er bosat på en anden medlemsstats område, ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som den sagsøgte forstår, eller modtagerstatens officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted, indebærer, at nævnte forkyndelse er ugyldig, idet denne ugyldighed imidlertid skal påberåbes af sagsøgte inden for en bestemt frist eller ved sagens indledning, inden der er fremsat påstande med hensyn til sagens realitet.
- 49 I denne henseende bemærkes, at artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 udtrykkeligt fastsætter en mulighed for, at adressaten for det dokument, der skal forkyndes, kan nægte at modtage det med den begrundelse, at det pågældende dokument ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som den pågældende må antages at forstå.
- 50 I denne sammenhæng har Domstolen allerede fastslået, at muligheden for at nægte at modtage det dokument, der skal forkyndes, udgør en ret for dokumentets adressat (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 49, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 61).
- 51 Som Domstolen allerede har fremhævet, følger retten til at nægte at modtage et dokument, der skal forkyndes, af nødvendigheden af at beskytte retten til forsvar for dokumentets adressat i overensstemmelse med kravet om en retfærdig rettergang, der er knæsat i artikel 47, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (jf. i denne retning kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 73). Selv om forordning nr. 1393/2007 først og fremmest har til formål at sikre en effektiv og hurtig afvikling af retslige procedurer og en forsvarlig retspleje, har Domstolen således udtalt, at disse formål ikke kan virkeliggøres ved på nogen som helst måde at svække den

faktiske iagttagelse af retten til forsvar for de omhandlede dokumenters adressater (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 30 og 31, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 48 og 49).

- 52 Det er derfor vigtigt ikke bare at sikre, at et dokument faktisk modtager det omhandlede dokument, men også, at adressaten sættes i stand til at få kendskab til og fuldt ud at forstå meningen med og omfanget af den retslige procedure, der er indledt over for den pågældende i udlandet, således at den pågældende kan forberede sit forsvar og varetage sine rettigheder på effektiv vis i afsenderstaten (dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 50).
- 53 For at denne ret til at nægte modtagelse, som er indeholdt i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007 kan få reel virkning, er det nødvendigt, at dokumentets adressat er blevet behørigt underrettet, forudgående og skriftligt, om, at denne ret findes (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 50 og 54, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 62 og 66).
- 54 I den ordning, som er indført ved forordning nr. 1393/2007, oplyses adressaten herom ved hjælp af standardformularen i bilag II til forordningen (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 50, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 62).
- 55 Hvad angår den rækkevidde, som denne standardformular skal tillægges, har Domstolen allerede fastslået, at forordning nr. 1393/2007 ikke indeholder nogen undtagelse til anvendelsen heraf (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 45, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 59).
- 56 Af denne betragtning samt af det formål, der forfølges med standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007 som beskrevet i nærværende doms præmis 53 og 54, har Domstolen udledt, at den modtagende instans under alle omstændigheder, og uden at den i denne henseende har en skønsmargen, er forpligtet til at underrette et dokumentets adressat om den pågældendes ret til at nægte at modtage dokumentet ved konsekvent at anvende nævnte standardformular (dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 58, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 68).
- 57 I tilfælde af, at den modtagende instans ved foretagelsen af forkyndelsen af det omhandlede dokument til dokumentets adressat med bopæl i en anden medlemsstat, ikke har vedlagt standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007, kan denne undladelse desuden hverken medføre ugyldighed af det dokument, der skal forkyndes, eller af forkyndelsesproceduren, eftersom en sådan konsekvens ville være uforenelig med det formål, der forfølges med forordningen, som består i at fastsætte en direkte, hurtig og effektiv fremgangsmåde med henblik på at fremsende dokumenter i civile og kommercielle sager mellem medlemsstaterne (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 60-66).
- 58 Da meddelelsen af nævnte standardformular derimod udgør et væsentligt formkrav, der har til formål at beskytte retten til forsvar for dokumentets adressat, skal en undladelse heraf afhjælpes af den modtagende instans i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning nr. 1393/2007. Den modtagende instans skal således uden ophold underrette dokumentets adressat om den pågældendes ret til at nægte at modtage dokumentet ved i henhold til forordningens artikel 8, stk. 1, at fremsende standardformularen til den pågældende (jf. i denne retning dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 67, 70, 72 og 74, og kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 71).

- 59 Selv om de sager, der gav anledning til dom af 16. september 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603), og kendelse af 28. april 2016, Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316), vedrørte en procedure for forkyndelse af et dokument i henhold til afdeling 1 i kapitel II i forordning nr. 1393/2007 om fremsendelse af dokumenter mellem de fremsendende og modtagende instanser, der er udpeget af medlemsstaterne, forholder det sig ikke desto mindre således, at de samme regler gælder for de forkyndelsesmåder for retslige dokumenter, der er omhandlet i samme kapitels afdeling 2, således som det udtrykkeligt fremgår af ordlyden af forordningens artikel 8, stk. 4.
- 60 Dels finder den obligatoriske og konsekvente karakter af anvendelsen af standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007 dermed anvendelse på de forkyndelsesmåder, der er omhandlet i forordningens kapitel II, afdeling 2, dels medfører en tilsidesættelse af denne forpligtelse hverken ugyldighed af det dokument, der skal forkyndes, eller af forkyndelsesproceduren.
- 61 Det samme gør sig navnlig gældende i et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede, hvor der er tale om en postforkyndelse i medfør af forordningens artikel 14, der er indeholdt i forordningens kapitel II, afdeling 2.
- 62 En national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede kan derfor ikke uden at være i strid med forordning nr. 1393/2007 fastsætte, at undladelsen af at fremsende standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007 sanktioneres med ugyldighed, heller ikke selv om det ligeledes er fastsat, at ugyldigheden ikke indtræder, såfremt der forløber en vis periode, eller såfremt dokumentets adressat ikke reagerer.
- 63 På trods af disse moderationer forholder det sig ikke desto mindre således, at en sådan lovgivning, hvorefter ugyldighed som hovedregel er konsekvensen af at undlade at fremsende standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007, er uforenelig med den ordning, der er indført ved forordningen, og det formål, som den forfølger, således som det er anført i nærværende doms præmis 57 og 60.
- 64 Som generaladvokaten har anført i punkt 58 i forslaget til afgørelse, kan der ikke gyldigt drages nogen konsekvenser af det forhold, at dokumentets adressat ikke inden for en bestemt frist gjorde indsigelse mod denne undladelse, eftersom det netop på grund af, at nævnte formular manglede, ikke er sikkert, at adressaten faktisk havde kendskab til sin ret til at nægte at modtage forkyndelsen.
- 65 Den mangel på oplysninger, der følger af denne undladelse, kan derfor kun gyldigt afhjælpes ved, at standardformularen i bilag II til forordning nr. 1393/2007 hurtigst muligt fremsendes i overensstemmelse med forordningens bestemmelser.
- 66 Som Europa-Kommissionen med rette har anført, er en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede under alle omstændigheder uforenelig med bestemmelserne i forordningens artikel 19, stk. 4.
- 67 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter undladelsen af at fremsende standardformularen i bilag II til denne forordning i et tilfælde, hvor et retsligt dokument, som er forkyndt for en sagsøgt, der er bosat på en anden medlemsstats område, ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som den sagsøgte forstår, eller modtagerstatens officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted, indebærer, at nævnte forkyndelse er ugyldig, også selv om denne ugyldighed skal påberåbes af sagsøgte inden for en bestemt frist eller ved sagens indledning, inden der er fremsat påstande med hensyn til sagens realitet.

68 Samme forordning kræver derimod, at en sådan undladelse afhjælpes i overensstemmelse med forordningens bestemmelser, således at standardformularen i bilag II til forordningen meddeles den pågældende.

Om det første og det andet spørgsmål

69 Henset til besvarelsen af det tredje spørgsmål skal Domstolen ligeledes tage stilling til det første og det andet spørgsmål.

70 Med disse spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at en postforkyndelse af et indledende processkrift er gyldig, selv om modtagelsesbeviset for det anbefalede brev ikke blev returneret til afsenderen, og det har vist sig, at brevet ikke blev modtaget af dokumentets adressat, men af tredjemand.

71 Med henblik på besvarelsen af disse spørgsmål bemærkes indledningsvis, at forordning nr. 1393/2007 på udtømmende vis fastsætter de forskellige måder for forkyndelse af retslige dokumenter og de regler, der finder anvendelse herpå, men den opstiller imidlertid ikke en rangorden mellem dem (jf. i denne retning dom af 9.2.2006, Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96, præmis 20-22, og af 19.12.2012, Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, præmis 31 og 32). Blandt disse fremsendelsesmåder findes postforkyndelse, som er omhandlet i hovedsagen, og som i det væsentlige er genstand for forordningens artikel 14.

72 Som Domstolen allerede har fastslået, skal bestemmelserne i forordning nr. 1393/2007 fortolkes således, at der i hvert enkelt konkrete tilfælde sikres en rimelig balance mellem interesserne for sagsøgeren og sagsøgte, der er dokumentets adressat, ved at forene en effektiv og hurtig fremsendelse af retslige dokumenter med kravet om at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af retten til forsvar for adressaten for disse dokumenter, navnlig ved, at det sikres, at disse dokumenter faktisk reelt modtages (dom af 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

73 Disse sidstnævnte krav er navnlig væsentlige, når der – således som det er tilfældet i hovedsagen – er tale om forkyndelse af et indledende processkrift, for så vidt som det er påkrævet, at dokumentets adressat oplyses om, at der er indledt en retslig procedure mod den pågældende i en anden medlemsstat, og forstår meningen med og omfanget af den sag, der er anlagt mod den pågældende, samt de proceduremæssige regler, navnlig for så vidt angår frister, i forbindelse hermed, således at vedkommende kan udøve sit forsvar på effektiv vis.

74 For så vidt angår det første aspekt af de to første forelagte spørgsmål, som vedrører det forhold, at modtagelsesbeviset for det anbefalede brev, som indeholdt forkyndelsen af det indledende processkrift, ikke blev returneret til det organ, som forestod forkyndelsen i afsenderstaten, bemærkes, at artikel 14 i forordning nr. 1393/2007 bestemmer, at postforkyndelse af et retsligt dokument for personer, der er bosat i en anden medlemsstat, i princippet foretages ved anbefalet brev med modtagelsesbevis.

75 EU-lovgiver har således anset sådanne formaliteter for både at kunne give adressaten garanti for, at den pågældende faktisk modtager det anbefalede brev med det dokument, der skal forkyndes, og for at kunne udgøre et pålideligt bevis for afsenderen for, at proceduren er forløbet forskriftsmæssigt.

76 Et anbefalet brev giver navnlig mulighed for at følge de forskellige etaper af brevets vej til adressaten. Hvad angår modtagelsesbeviset, som udfyldes på det tidspunkt, hvor adressaten eller i givet fald dennes repræsentant modtager brevet, bemærkes, at der herpå er anført datoen for afleveringen, stedet

herfor, en underskrift fra den person, som har modtaget brevet, samt i hvilken egenskab denne har modtaget det. Modtagelsesbeviset returneres dernæst til afsenderen, således at denne får kendskab til disse forhold og har mulighed for at bevise dem, såfremt de bestrides.

- 77 Modtagelsesbeviset for et anbefalet brev udgør derfor et bevis for, at der er sket forkyndelse af det retslige dokument for dokumentets adressat i modtagerstaten, og for de omstændigheder, under hvilke dokumentet er blevet afleveret.
- 78 Som det fremgår af selve ordlyden af artikel 14 i forordning nr. 1393/2007, skal en postforkyndelse imidlertid ikke nødvendigvis foretages ved anbefalet brev med modtagelsesbevis.
- 79 Nævnte bestemmelse præciserer nemlig, at postforkyndelsen kan foretages ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller »tilsvarende [brev]«.
- 80 Med henblik på at fastlægge betydningen og rækkevidden af udtrykket »tilsvarende [brev]« som omhandlet i denne artikel 14 skal det præciseres, at det følger af formålet med nævnte bestemmelse, således som det er beskrevet i nærværende doms præmis 75-77, at enhver fremgangsmåde for forkyndelse af et retsligt dokument og beviset herfor, som giver garantier, der svarer til dem, der opnås ved postforsendelse af et anbefalet brev med modtagelsesbevis, kan kvalificeres som »tilsvarende [brev]«.
- 81 Den alternative fremgangsmåde for fremsendelse af dokumentet skal nærmere bestemt indebære samme niveau af sikkerhed og pålidelighed som et anbefalet brev med modtagelsesbevis med hensyn til såvel adressatens modtagelse af dokumentet som omstændighederne i forbindelse med modtagelsen.
- 82 Af hensyn til hurtigheden af de retslige procedurer skal det således så vidt muligt sikres, at adressaten faktisk modtager det dokument, der skal forkyndes, og at denne modtagelse på pålidelig vis kan bevises af afsenderen.
- 83 I tilfælde af tvist påhviler det således afsenderen ved hjælp af de materielle beviser i forbindelse med dokumentets fremsendelse at godtgøre, at forkyndelsesproceduren er forløbet forskriftsmæssigt, idet retten i afsenderstaten skal bedømme relevansen af disse elementer på baggrund af de konkrete omstændigheder i det enkelte tilfælde.
- 84 Heraf følger, at den omstændighed, at modtagelsesbeviset i det foreliggende tilfælde ikke er blevet returneret, ikke i sig selv kan forårsage, at proceduren for postfremsendelse er behæftet med en fejl, eftersom denne formalitet kan erstattes af et dokument, som frembyder tilsvarende garantier.
- 85 Den forelæggende ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, skal imidlertid sikre, at de beviser, der påberåbes i denne henseende, godtgør, at adressaten har modtaget forkyndelsen af det omhandlede dokument under sådanne omstændigheder, at hans ret til forsvar er blevet iagttaget.
- 86 Hvad angår det andet aspekt af det første og det andet spørgsmål vedrørende det forhold, at det anbefalede brev, som indeholdt det dokument, der skulle forkyndes, i det foreliggende tilfælde ikke blev modtaget af dokumentets adressat i modtagerstaten, men af tredjemand, bemærkes, at artikel 14 i forordning nr. 1393/2007 ikke indeholder nogen udtrykkelige angivelser i denne forbindelse.
- 87 Det forholder sig ikke desto mindre således, at det kan udledes af samme forordnings artikel 19, stk. 1, litra b), at det dokument, der skal forkyndes, ikke kun kan afleveres til adressaten personligt, men også til en person, der i adressatens fravær befinder sig på den pågældendes bopæl.

- 88 I praksis er det således ikke altid muligt at aflevere til sagsøgte personligt. Forordning nr. 1393/2007 udelukker dermed ikke, at en tredjemand under visse omstændigheder kan modtage det omhandlede dokument.
- 89 I et sådant tilfælde skal det imidlertid sikres, at alle de garantier, der er nødvendige med henblik på en effektiv beskyttelse af retten til forsvar for dokumentets adressat, iagttages.
- 90 I en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor sagsøgte ikke gav møde i det første retsmøde i sagen, hvis dato var angivet i det dokument, som var blevet forkyndt for ham med posten, er det således a fortiori afgørende, at det sikres dels, at nævnte sagsøgte reelt har modtaget det indledende processkrift, som både gjorde det muligt for ham at få kendskab til, at der var indledt en retslig procedure mod ham i en anden medlemsstat, og at fastlægge sagens genstand og årsagen til kravet, dels, at han rådede over tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar.
- 91 En sådan beskyttelse af en udebleven sagsøgts rettigheder, som særligt er omhandlet i artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 1393/2007, opfylder i øvrigt det formål, der forfølges med kravene i andre EU-retsakter vedrørende samarbejde på det civil- og handelsretlige område såsom forordning nr. 44/2001, hvis artikel 34, nr. 2), ligeledes forudsætter, at det omhandlede dokument på forhånd er blevet forkyndt for en sådan sagsøgt (jf. i denne retning kendelse af 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis, og dom af 7.7.2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 Som generaladvokaten har anført i punkt 36 i forslaget til afgørelse, er spørgsmålet om, hvorvidt det indledende processkrift er blevet forkyndt på en sådan måde, at sagsøgte faktisk har kunnet få kendskab til sagen, således afgørende med henblik på at fastlægge, om den retsafgørelse, der efterfølgende træffes, kan anses for eksigibel.
- 93 Selv om tredjemand gyldigt kan modtage et retsligt dokument på adressatens vegne, skal denne mulighed imidlertid på denne baggrund være forbeholdt klart afgrænsede tilfælde med henblik på bedst muligt at sikre iagttagelsen af adressatens ret til forsvar.
- 94 Begrebet »bopæl« som omhandlet i forordning nr. 1393/2007 skal følgelig forstås således, at det omfatter det sted, hvor dokumentets adressat sædvanligvis bor og opholder sig.
- 95 I lighed med, hvad der er fastsat i artikel 14, stk. 1, litra a), i forordning nr. 805/2004 med hensyn til forkyndelse af et indledende processkrift på området for ubestridte krav, kan muligheden for, at tredjemand modtager et retsligt dokument på vegne af dokumentets adressat, i øvrigt kun finde anvendelse, såfremt der befinder sig voksne personer på adressatens bopæl, hvad enten der er tale om familiemedlemmer, der bor på samme adresse som den pågældende, eller om personer, som af dokumentets adressat er ansat til at arbejde på adressen.
- 96 Det er således rimeligt at antage, at sådanne personer faktisk vil aflevere det omhandlede dokument til dets adressat.
- 97 Dette er derimod ikke nødvendigvis tilfældet med andre tredjemænd, som f.eks. en person, der bor i en naboejendom, eller en person, der bor i samme ejendom som den, hvor adressaten bebor en lejlighed. Såfremt en sådan tredjemands modtagelse af dokumentet ikke frembyder tilstrækkelige garantier for, at adressaten reelt modtager underretning inden for den krævede frist, kan en sådan modtagelse ikke anses for tilstrækkeligt pålidelig med henblik på anvendelsen af forordning nr. 1393/2007.
- 98 Selv hvis de betingelser, der er anført i nærværende doms præmis 93-96, er opfyldt, og forkyndelsen som følge heraf synes at være forskriftsmæssig, bevarer dokumentets adressat under alle omstændigheder muligheden for ved hjælp af ethvert bevismiddel, der er tilladt for den ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, at godtgøre, at den pågældende faktisk hverken har kunnet

opnå kendskab til den omstændighed, at der er indledt en retslig procedure mod vedkommende i en anden medlemsstat, eller har kunnet fastlægge sagens genstand eller årsagen til kravet eller har rådet over tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar. Det påhviler den forelæggende ret at bedømme relevansen af disse beviselementer under behørig hensyntagen til samtlige omstændigheder i det foreliggende tilfælde.

- 99 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de to første forelagte spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at en postforkyndelse af et indledende processkrift er gyldig, selv om
- modtagelsesbeviset for det anbefalede brev, som indeholdt det dokument, der skulle forkyndes for dets adressat, er blevet erstattet af et andet dokument, forudsat at sidstnævnte dokument frembyder tilsvarende garantier med hensyn til de heri indeholdte oplysninger og beviser; det påhviler den forelæggende ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, at sikre sig, at adressaten har modtaget det omhandlede dokument under sådanne omstændigheder, at den pågældendes ret til forsvar er blevet iagttaget
 - det dokument, der skal forkyndes, ikke er blevet afleveret til dets adressat personligt, forudsat at det blev modtaget af en voksen person, der befandt sig på adressatens sædvanlige bopæl, hvad enten der er tale om et familiemedlem eller en person, der er ansat af adressaten; det tilkommer i givet fald adressaten ved hjælp af ethvert bevismiddel, der er tilladt for den ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, at godtgøre, at den pågældende faktisk hverken har kunnet opnå kendskab til den omstændighed, at der er indledt en retslig procedure mod vedkommende i en anden medlemsstat, eller har kunnet fastlægge sagens genstand eller årsagen til kravet eller har rådet over tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar.

Sagens omkostninger

- 100 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tiende Afdeling) for ret:

- 1) **Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter undladelsen af at fremsende standardformularen i bilag II til denne forordning i et tilfælde, hvor et retsligt dokument, som er forkyndt for en sagsøgt, der er bosat på en anden medlemsstats område, ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som den sagsøgte forstår, eller modtagerstatens officielle sprog eller, hvis der er flere officielle sprog i den pågældende medlemsstat, det officielle sprog eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted, indebærer, at nævnte forkyndelse er ugyldig, også selv om denne ugyldighed skal påberåbes af sagsøgte inden for en bestemt frist eller ved sagens indledning, inden der er fremsat påstande med hensyn til sagens realitet.**

Samme forordning kræver derimod, at en sådan undladelse afhjælpes i overensstemmelse med forordningens bestemmelser, således at standardformularen i bilag II til forordningen meddeles den pågældende.

- 2) Forordning nr. 1393/2007 skal fortolkes således, at en postforkyndelse af et indledende processkrift er gyldig, selv om
- modtagelsesbeviset for det anbefalede brev, som indeholdt det dokument, der skulle forkyndes for dets adressat, er blevet erstattet af et andet dokument, forudsat at sidstnævnte dokument frembyder tilsvarende garantier med hensyn til de heri indeholdte oplysninger og beviser; det påhviler den forelæggende ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, at sikre sig, at adressaten har modtaget det omhandlede dokument under sådanne omstændigheder, at den pågældendes ret til forsvar er blevet iagttaget
 - det dokument, der skal forkyndes, ikke er blevet afleveret til dets adressat personligt, forudsat at det blev modtaget af en voksen person, der befandt sig på adressatens sædvanlige bopæl, hvad enten der er tale om et familiemedlem eller en person, der er ansat af adressaten; det tilkommer i givet fald adressaten ved hjælp af ethvert bevismiddel, der er tilladt for den ret, for hvilken sagen er indbragt i afsenderstaten, at godtgøre, at den pågældende faktisk hverken har kunnet opnå kendskab til den omstændighed, at der er indledt en retslig procedure mod vedkommende i en anden medlemsstat, eller har kunnet fastlægge sagens genstand eller årsagen til kravet eller har rådet over tilstrækkelig tid til at forberede sit forsvar.

Underskrifter